

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagym. magyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.
Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök, *Ilkey László* székesfevárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f., *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a/ Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b/ Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpóttatik.

A második évben:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b/ Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a/ Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b/ Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a/ Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
b/ Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 2000 korona halálzási segély adatik.

zetteknek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c/ Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d/ Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vételik.

Mindezekon felül úgy az A), mint a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek. A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Közgyűlésünk. Mint azt már lapunk 11-ik számában is jeleztük volt, egyesületünk a maga rendes közgyűlését hétfőn, folyó évi márczius hó 31-én, délelőtt 9 órakor tartja meg a »József főherczeg«-szálloda földszinti nagytermében (Budapest, VIII. kerület, Kerepesi-ut és Köztemető-ut sarkán, a keleti pályaudvar közvetlen közelében).

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményeiről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A választmányi tagok létszámában beállott változások folytán új választmányi tagok választása.
4. Két új igazgatósági tagnak a megválasztása.
5. A módosított alapszabályok tervezetének megvitatása és elfogadása.
6. Egyéb indítványok tárgyalása.

Az alapszabályok 10. §-ában említett s a 11. §-szerint megválasztott egyesületi képviselők számára a meghívók külön-külön szétküldettek. Megjegyezzük azonban, hogy azon egyesületi képviselők, akik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, az alapszabályok 5. §-a értelmében tagsági jogokat nem gyakorolhatnak, a közgyűlésen sem felszólamlási, sem szavazati joggal nem bírnak, s ennél fogva meghívót sem kaptak.

A többi egyesületi tagokat, t. i. azokat, akik nem egyesületi képviselők, szintén igen szívesen látjuk a közgyűlésen.

Az egyesületi képviselők hozzák el magukkal a közgyűlésre szóló meghívóikat; a többi egyesületi tagok pedig a folyó évi februári, illetve márcziusi tagsági díj befizetéséről szóló nyugtáikat; mert mindenki csak ezek előmutatása esetén bocsáttatik a közgyűlési terembe, nehogy idegen vagy illetéktelen emberek tolakodjanak be esetleg. Az igazgatóság és a választmány különösen nagy súlyt fektetnek arra, hogy a közgyűlés lefolyása mindenképen komoly legyen és kéri a tagokat, hogy őket ebben a szándékukban a legkiterjedtebb mértékben támogatni szíveskedjenek. Tisztelje mindenki a társainak vélemény- és szólás-szabadságát, hallgassa türelemmel azok érveléseit, s akkor biztos lehet benne, hogy társai vele szemben hasonló módon fognak viselkedni.

Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.

Egyesületünk célja, alapszabályaink 1. §-a értelmében: jótékonyág gyakorlása, valamint a tagok kölcsönös segítése.

Alábbiakban van szerencsénk számszerű adatokkal kimutatni, hogy a lefolyt üzleti esztendőben az egyesület mennyiben és milyen eredménnyel felelt meg az ő feladatának.

Aki ezen összegeket figyelemmel nézi, nem tagadhatja meg az egyesülettől az elismerés adóját; kivált ha tekintetbe veszi, hogy az egyesületnek a mostoha javadalmazási viszonyok, az általános üzleti s kereseti pangás és az ijesztően elharapódzott munkanélküliség folytán lehetetlen volt oly mérvben gyarapodnia, mint ahogyan az elvárható lett volna.

A befolyt összes tagsági díjnak miként való felhasználása és hováfordítása iránt az alább következő mérleg nyújt kimerítő felvilágosítást.

Ezen mérlegből kitűnik, hogy az egyesület kifizetett ez évben *halálozási segélyekre* 16.198 korona 25 fillért, *betegsegélyekre* 2910 koronát, *hivatalnokai fizetésére*, valamint az egyesületi szolga javadalmazására 5730 koronát; *postai költségekre* 724 korona 85 fillért, *nyomdai költségekre* 497 korona 24 fillért, egyéb kiadásokra, beszédési díj stb. 1516 korona 68 fillért. Ezen kifizetett tételekkel szemben áll a *megtakarított* s a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél gyümölcsözőleg elhelyezett 22.992 kor. 62 fillér, továbbá a berendezésben 2529 korona 50 fillér, valamint a kézi pénztárban 1902. február hó 28-án készletben volt 1865 korona 66 fillér, vagyis az egyesület vagyona 27.387 korona 78 fillér.

Ami nincs ugyan benne a mérlegben, de ami nem csekély mértékben járult hozzá a sors csapásai által nehezen sujtott tagok vagy azok hozzátartozói nyomorának és szenvedéseinek enyhítéséhez, ez az egyesület lapjával kapcsolatos balesetbiztosítás volt. Ezen a révén ugyanis eddig 16.386 korona 66 fillérnyi segélyt fizettünk ki tagjainak.

A 27 387 korona 78 fillérnyi egyesületi vagyonnal szemben tekintetbe jönnek most már az egyesület megalakítása óta kifizetett segélyek. Ezeknek összege a következő: *Halálozási segélyek* 24.198 korona 25 fillér. *Betegsegélyek* 6305 korona 10 fillér. Ehhez hozzáadva a 16.386 korona 66 fillérnyi baleseti segélyt, az egyesület által 2 év óta kifizetett segélyek végösszege tehát kitesz 46.890 korona 01 fillért.

Az egyesület vezetősége nem mulasztott el egyetlen alkalmat, amikor arról volt szó, hogy a tagok száma gyarapittassék. Főként helyesnek és czélszerűnek látta, ha olyan uton és módon ismereti az egyesület működését a világ előtt, amely mód mindenkoron a legmegbízhatóbb: a *tagok révén* és az egyesületi közlöny segélyével.

A tagok egy része tényleg sikerrel és eredménnyel működött ezen a téren. Köszönet érte. Nem mulaszthatjuk el azonban megemlíteni, hogy az eredmény nem volt olyan kielégítő, mint azt joggal elvárhattuk volna.

Ismételten és behatóan kérjük ezért összes tagjainkat, fontolják meg ezen kérésünket s törekedjenek oda, hogy tagjaink lényegesen szaporodjanak.

A felügyelő-bizottság tagjai kötelességük szerint a lefolyt üzleti évben gyakran tartottak váratlan pénztárrovancsolást. Minden egyes alkalommal csak a legnagyobb pontosságot, a legszebb kezelést állapíthatták meg.

A lefolyt üzleti évben egyesületünknek önzetlenül működő választmánya ugyszólván havonként tartotta üléseit, melyeken a legbehatóbban foglalkozott az egyesület ügyeivel. Különösen figyelemmel kísérte a betegsegélyezés és halalsegélyezés nagy fontosságú kérdéseit.

Tapasztalatokat gyűjtött e téren, s midőn már minden tekintetben meggyőződött arról, hogy a betegsegélyek nem egyforma kedvezményt nyújtanak a tagoknak s hogy az egyesület ki nem kerülheti a félrevezetést, az igazgatóságnak javaslatba hozta

annak eltörlését. A halálozási segélyeknél szem előtt tartotta első sorban azt, hogy a tagok érdekei megóvassanak és a mostani tagok segélyeinek kifizetése minden körülmények között biztosítottassék. Ehhez képest az ujonnan belépendő tagokra nézve magasnak találta a halálozási segélyeket, a régiekre nézve pedig a nagyobb, 2000 koronás halálozási segélyeknek későbbi évekre való kitolását látta szükségesnek. Javaslatait e tekintetben a tagsági díjak leszállítása s még a tag életében nyújtandó készpénzsegély adása mellett, ily értelemben tette meg az igazgatóságnak.

Az igazgatóság támaszkodva ugy a választmány javaslatára, mint pedig a tapasztalatokra, de különösen szakértők által összeállított kimutatásokra, karöltve a választmánnyal, eddigi alapszabályainkat ennek értelmében módosította. E módosított alapszabálytervezetet a t. közgyűlésnek azon kijelentéssel van szerencsénk bemutatni, hogy az ugy az eddigi, mint ezentul belépő tagjaink összes kedvezményeinek mindenkor — még a legmostohább viszonyok között is — leendő feltétlen kifizethetőségét biztosítja. Miért is kérjük, hogy azt elfogadni méltóztassék.

Tisztelt Közgyűlés! Egyesületünk az elmúlt évben ismét nagy munkát végzett s szép eredményt ért el. Ezen eredmény elérésében hervadhatlan érdemeket szerzett az egyesület választmánya, annak vezetősége. Ezen vezetőség élén is első sorban dr. Luby Gyula, az egyesületnek kiváló elnöke, aki ugy mint a múlt évben, jelenleg is sem testi, sem lelki fáradsággal nem törődve, folytonosan, tekintélyes anyagi áldozatok árán igyekezett az egyesületnek s a tagoknak ügyeit minden módon elősegíteni. Az igazgatóság tehát őszinte köszönettel adózik az egyesület választmányának, a tisztviselő karnak, de különösen köszönettel adózik az érdemes elnöknek. Azon reményességben, hogy ezen elismerés élénk visszhangra fog találni a közgyűlés t. résztvevői előtt, újlag a legmelegebben ajánljuk a módosított alapszabályok elfogadását azon óhajunkkal, hogy annak alapján és segítségével az elkövetkezendő esztendő fokozott

mértékben valósítsák meg mindnyájunknak most már biztos reményét: az egyesület felvirágozását.

Budapest, 1902. márczius hóban.

A „Kitartás“-egyesület igazgatósága.

Tisztelt Közgyűlés!

Alulírottak, mint a »Kitartás« kölcsönösen segélyező egyesület felügyelő-bizottsága tisztelettel jelentjük, hogy az alapszabályok és a kereskedelmi törvény értelmében reánk rótt köteleességünkhöz hiven az 1901/2. üzletévi igazgatást és az ügyvitelt figyelemmel kísértük, minden ágában ellenőriztük, s azt minden tekintetben az alapszabályok határozmányainak megfelelőnek találtuk.

Az egyesület könyvvezetését, könyveit, iratait, pénztárát az év folyamán több ízben behatóan megvizsgáltuk s tapasztaltuk, hogy azok rendszeresen és kifogástalanul vezetettek.

Kérjük a tisztelt Közgyűlést, méltóztassék az előterjesztett zárszámadást — melyet a mai napon behatóan megvizsgáltunk és annak tételeit a főkönyv és részletkönyvekkel pontról-pontra megegyezőnek és az okmányok betekintése után teljesen rendben levőknek találtunk — elfogadni, annak minden pontjához hozzájárulni és ugy az igazgatóságnak, mint pedig nekünk az elmúlt üzletévre vonatkozólag a felmentvényt megadni.

Jelen közgyűlés napjával megbízásunk véget ér, miért is a belénk helyezett bizalmat megköszönjük s tisztségünket a tisztelt közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk.

Budapest, 1902. márczius 13.

Putnok István s. k.
felügy.-biz. elnök.

Gombás Károly s. k. Horváth Antal s. k.
felügyelő-bizottsági tagok.

Tartozik				Tagsági díj-számla				Követel			
1902. febr.	28	Hivatalnokfizetés-számlának	5730	—	1902. febr.	28	Pénztár-számlától	39673	80		
»	»	Posta-számlának	724	85	»	»	Kamat-számlától	22	39		
»	»	Költség-számlának	979	98							
»	»	Beszédési díj-számlának ...	536	70							
»	»	Nyomtatvány-számlának ...	497	24							
»	»	Haláloz. tart.-alap-számlának	31227	42							
			39696	19				39696	19		

Tartozik				Halálozási tartalékalap-számla.				Követel			
1902. febr.	28	Betegsegély-számlának	2910	—	1902. febr.	28	Pénztár-számlától	15268	61		
»	»	Haláloz. segély-számlának ...	16198	25	»	»	Tagsági díj-számlától	31227	42		
»	»	Mérleg-számlának	27387	78							
			46496	03				46496	03		

Tartozik				Mérleg-számla.				Követel			
1902. febr.	28	Pénztár-számlának	1865	66	1902. febr.	28	Haláloz. tart.-alap-számlától	27387	78		
»	»	Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnek	22992	62							
»	»	Irodaberendezés-számlának	2529	50							
			27387	78				27387	78		

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 12. számában kimutatott segélyösszeg 23.450 korona

Ujabb segély:

1794. Pejov Lukács, máv. mozd.-vezető, Budapest, kel. p. u., a tag halála után 1000 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk 12. számában kimutatott segélyösszeg 16.086 korona 66 fillér

Ujabb segély:

2807. Horváth Pál, máv. fűtő, Budapest, ny. p. u., balkar-törés folytán, mely munkaképességét állandóan korlátozni fogja 300 korona

Betegsegélyek.

Lapunk 12. számában kimutatott segélyösszeg 6695 korona

Ujabb segélyek:

140. Barmos Sándor, máv. segédőr, Kecskemét 60 korona
2633. Beregszászy Pál, máv. mozd.-fűtő, Budapest, ny. p. u. 30 »

Alapszabályaink.

Kötelességemnek tartom, hogy még a közgyűlés előtt lapunkban behatóbban foglalkozzam mindazon reformokkal, melyeket az egyesület igazgatósága legközelebb életbeléptetni szándékozik. Anál is inkább kötelességemnek vélem pedig ezt, mert ezek a reformok annyira mélyrehatók, hogy egyesületünk életét egészen más — reményem, most már feltétlenül biztos — mederbe vannak hivatva terelni.

Szivesen tettem volna eleget eziránti kötelességemnek már korábban. Am amíg a kérdés minden oldalról alaposan megvitatta és megvilágítva nem lett, amíg azt az illetékes fórumok minden pontjában tisztán, határozottan nem körvonalozták — addig annak nyilvános tárgyalása, legalább a részleteket illetőleg, nem mutatkozott célirányosnak. Mert többször kellett azt a sajnos tapasztalatot tennem, hogy mihelyt a lap hasábjain valamely eszme, valamely terv még csak javaslat, csak indítvány alakjában jelent meg, igen sokan akadtak a tagok között, akik ezt már kész befejezett dolognak vették és nem kis zür-zavart okoztak ezáltal maguknak is, az egyesület vezetőségének is.

Most módomban volt átolyasni, áttanulmányozni az új alapszabálytervezetet. Összehasonlítottam azt a jelenleg még érvényben álló alapszabály határozmányával. Ez az összehasonlítás reám, mint a »Kitartás«-nak fizető, igényjogosult tagjára nagyjában véve kedvező benyomást tett; mert több olyan

dolgot látok benne megvalósítva, amelyek tudtommal a tagok közóhaját képezték.

Kezdjük az elején.

1. A tagok felvételénél kezdettől fogva mellőztetett az orvosi vizsgálat. Ezt indokoltnak kell elfogadnunk, mert hiszen az egyesületnek az egész országban vannak tagjai; az egyesület sem annyi orvost nem tarthat, sem a jelentkező tagokat megvizsgálás végett nem utaztathatja messze vidékekről a fővárosba, sem végül nem utaztathat egész éven át egy doktort szerte az országban. Ez mind igen drága multság lenne ... Jó. Most azután megtörtént az, hogy sok olyan ember vétette fel magát az egyesületbe, akin már rágódni kezdtek a tüdővész csirái. Ezt a felvétel alkalmával persze nagy bölcsen elhallgatta s amikor egy-két évi tagdíjfizetés után az előrelátott halála bekövetkezett, az egyesület fizethette utána a halálozási segélyt. Az eddigi halálozások között minden tizre — nyolcz ilyen elhalálozás jutott. Ez tehát visszaélés volt az egyesület jótékonyági céljaival, mert határozottan, tudatosan utazott az illető a tagtársak vagyonára.

Az új alapszabálytervezet — igen helyesen — azt mondja, hogy *aki felvételétől számított három éven belül tüdővészben halálozik el, az halálozási segélyre igénynyel nem bír.* Ha ez a pont benne lett volna a régi alapszabályban, az egyesület alaptőkéje most legalább mégegyszer olyan nagy lenne.

2. Sokszor és sokaktól hallottam azt a megjegyzést, miszerint furcsa dolog, hogy a tagok az első esztendőben jóval kevesebbet fizetnek, mint a következő években. Ez úgy néz ki — vélek mindannyian — mintha az első esztendő holmi csalétek

akarna lenni a maga olcsóságával. Hát ezt az első esztendő az egyesület vezetősége nem azért szabta volt ilyen olcsóra. Hanem azért, mert — amint azt ép az imént említettem — a tagok orvosi vizsgálat nélkül vétetnek fel az egyesületbe s ennek folytán az első évben halálzási segélyt sem kaphatnak. Ugyanis könnyen megtörténhetnék, hogy valaki egyébként beteg, vagy amikor megbetegszik, véteti fel magát az egyesületbe; amikor aztán rövid idő múlva meghal, néhány havi befizetése ellenében az egyesület győzze utána a nagy segélyt fizetni. Ilyen gazdálkodás mellett mindenféle egyesületnek hamar tönkre kellene mennie. Mivel pedig halálzási segélyre ebben az első — mondhatni próba — évben senkinek igénye nem volt, a vezetőség a díjakat is olcsóbbra tette.

Maga a választmány volt az, amely most azt kívánta, hogy a tagsági díj legyen egyforma már az első hónaptól kezdve. Az egyesület igazgatósága ehhez szívesen hozzájárult, mert ezzel a határozattal megszűnik majd ama téves magyarázás, mintha ez az első évi olcsóbb tagdíj holmi csalétek akart volna lenni. A többlet pedig az egyesületi tartalékalap gyarapítására fog fordíthatni.

3. Az új alapszabálytervezet két részre osztja a tagokat; aminthogy két korszakot alkot az egyesület életében. *A régi korszak a régi tagokkal az, amelyik az egyesület keletkezésétől az új alapszabályok életbeléptetéséig terjedt. Az új korszak az új tagokkal pedig az, amelyik az új alapszabályok életbeléptetése után veszi kezdetét.*

Az igazgatóság ehhez képest külön-külön állapította meg a régi és az új tagok kötelezettségeit és kedvezményeit. Emellett természetesen figyelemmel volt arra, hogy a régi tagok, amennyiben nekik köszönhető az egyesület létesítése és fentartása, kedvezőbb elbánásban részesüljenek, mint a még csak ezután belépő új tagok.

4. A tagok kötelezettségeit illetőleg úgy a régi, mint az új tagoknál legelőször is szembeütnik, hogy a tagsági díj sokkal olcsóbbra terveztetik; másodsor, hogy mindenki a belépéskor volt életkora arányában fizet tagsági díjat.

Az első korosztályba tartoznak azok, akik 30-ik életévüket az egyesületbe való belépésükkor még nem haladták túl. Ezek fizetnek legkevesebb tagsági díjat, havonként 3 koronát.

A második korosztályt képezik, akik a 30-ik esztendő már túl voltak belépésükkor, de a 38-ik életévet még nem haladták túl. Ezek havonként 3 korona 40 fillér tagsági díjat fizetnének.

A harmadik korosztályba tartoznak azok, akik felvételük alkalmával már idősebbek voltak 38 évesnél, de még nem multak 44 évesek. Ezek fizetnek legtöbbet, havonként 4 korona tagsági díjat.

Négy koronánál nagyobb tagsági díjat senki nem fizet.

Aki 44 éves elmúlt, az ezentúl, mint új tag, az egyesületbe felvehető nem lesz.

A régi tagok közül azok, akik már idősebbek ennél a kornál, összes kedvezményeiket megtartják, bár némi módosításokkal, és szintén csak a leszállított tagsági illeteket fizetik.

A tagoknak A) és B) csoportok szerint való felosztása szintén megmarad. A B) csoport tagjait illetőleg azonban azzal a megszorítással, hogy a régi B) tagok — korukra való tekintet nélkül — az eddigi tagsági díjat fizetik tovább is, s az új tagok közül a B) csoportba csakis olyanok vétetnek fel, akik

38-ik évükön már túl vannak, de 44-ik évüket még nem haladták meg.

Helyes az igazgatóságnak mind a két terve. Ugy az, amelyik a tagsági díjak leszállítására vonatkozik, mint az, amelyik korosztályok szerint szabja meg a tagsági díjakat.

A tagsági díjak leszállítása azért volt helyénvaló, mert az 5 koronás havi díjat a szegény ember nem igen bírja. Daczára annak, hogy érte az egyesület annyi mindenféle kedvezményt nyújtott, mint semmi más egyesület az országban, ezt az összeget le kell szállítani, mert az nincsen arányban a szegény ember jövedelmével kerestetével. A szegény ember úgy van ezzel, hogy inkább kevesebb kedvezménnyel elégszik meg, csak tulnag áldozatot ne kívánjanak tőle, tulnag darabot abból az ő mindennapi kenyereből, amelyik úgy sem igen nagy. Ő szívesen áldoz a maga, a családja jóvoltáért; de csak addig, ameddig ez az áldozat az ő viszonyait, az ő erejét meg nem haladja. 5 korona pedig manapság nagyon nagy pénz egy szegény ember háztartásában.

A korosztályok szerint való megkülönböztetés és tagdíjfizetés azért helyes, mert így mindenki abban az arányban fizet, amely arányban a kedvezményeket kapja. Az olyan ember, aki fiatalon lép az egyesületbe, előreláthatólag sokkal tovább, sokkal több éveken át fogja fizetni a tagsági díjakat, mint az olyan ember, aki már öregebb korban lépett be. Miért fizessen hát az a fiatal éppen annyit havonként, mint az az öreg, mikor a halálsegélyt csak egyformán kapják mindketten, de az egyik még egyszer annyi esztendő után, mint a másik? Ezzel az intézkedésével, valamint azzal, hogy a 44 évesnél korosabb ember többé nem léphet be az egyesületbe, az igazgatóság el fogja érni azt, hogy az egyesület tagok nagy többségében megfiatalodik és ezzel jelentékenyen meg is erősödik.

5. A tagok kedvezményei dolgában terveztetnek a leglényegesebb módosítások.

Ott van mindjárt az első, amely szerint a kötvények bizonyos számú évek múltán készpénz-értéket képviselnek. Amely tag ugyanis legalább tizenöt évig tagja az egyesületnek, annak a kötvénye 1000 korona értékkel bír. Ezt az értéket a jelzett idő eltelte után bármikor felveheti az egyesület pénztárából, mint előleget a maga halálzási segélyére.

Ezzel az intézkedésével is a tagoknak egyik régi óhaját valószínűsítette meg az egyesület vezetősége. Mert általános volt az aggodalom, a kérdezősködés, hogy hát mi történik akkor, ha például valaki 15—20 esztendőn át fizette a maga tagsági díjait és egyszerre keresetképtelenné válik? Ha tovább fizetni nem tud? Elveszti-e akkor az összes befizetéseit, az összes jogait? Mert ez igen nagy baj lenne a szegény emberre! — Bizony ez nagy baj lenne, sőt némiképen jogtalanság is. Bár az életbiztosító intézetek mind úgy járnak el; hogy t. i. ha valaki harmincz évig hűségesen befizetett, a harminczegyedikben meg nem, és épen akkor talál meghalni, hát ők annak, illetve örökösének semmit sem fizetnek. Hát már most érezszen sem lesz aggodalomra ok; sőt ellenkezőleg, mindenki azzal a megnyugvással helyezi el a maga filléreit, hogy azok még életében dus kamatokkal térülnek meg neki.

Most azután jön egy dolog, ami talán nem mindenkinek fog tetszeni, hanem ami természetes következménye az előbb mondottaknak. Azzal, hogy a tagsági díjak korosztályokra osztattak és teteme-

sen lejjebb lettek szállítva, valamint azzal, hogy a kötvények értékesítése kimondatott — a halálozási kedvezmények bizonyos eltolása is jár. Mert azt mindenkinek be kell látnia, hogy akkor, amikor a tagok ezentul kevesebb befizetésekért bizonyos irányban több és határozottabb kedvezményeket kapnak az egyesülettől, hogy akkor viszont egy másik irányban az egyesület is némi engedményeket követelhet a tagoktól. Annál inkább követelheti pedig, mert hiszen ezek az engedmények nem a vezetőség, nem az igazgatóság javára szolgálnak; hanem az egyesületnek, a tagok összességének javára, tehát minden egyes tagnak a javára.

Úgy áll a dolog, hogy a *régi tagok* halálozási kedvezményeit az új alapszabály a következő módon kívánja megállapítani:

A második tagsági évben a tag halála után 400 korona, a tag nevének halála után 300 korona; a harmadik és következő tagsági években, a tizedik tagsági évig, a tag halála után 1000 korona, a tag nevének halála után 300 korona;

a tizedik éven túl, a tag halála után 2000 korona, a tag nevének halála után 500 korona.

Az új, tehát még csak ezentul belépő *tagoknál*:

A második tagsági évben a tag halála után 400 korona, a tag nevének halála után 200 korona;

a harmadik és következő években, bezárólag a hatodik évig, a tag halála után 600 korona; a tag nevének halála után 250 korona;

a hetedik és következő években, bezárólag a tizedik esztendőig, a tag halála után 1000 korona, a tag nevének halála után 300 korona;

a tizenegyedik és következő években, bezárólag a tizenötödik esztendőig, a tag halála után 1500 korona, a tag nevének halála után 400 korona;

a tizenötödik éven túl a tag halála után 2000 korona, a tag nevének halála után 500 korona.

A tagsági díjak leszállításán és a kötvények értékesítésén kívül az egyesület vezetősége — amint ez velem közölve lett — még a következő okokból is szükségesnek látja a halálozási segélyek illetén kitalálását:

»Mikor az eredeti, most érvényben lévő alapszabályok készültek, az egyesület sokkal kedvezőbb körülmények között kezdte meg a maga működését és sokkal több jogosult reménnyel nézhetett a jövőbe, mint ahogyan ezek a kilátások a valóságban beváltak. Határozott ígéretet voltak reá, hogy egy-két év leforgása alatt az egyesületnek legalább tízezer tagja leend. Ezek a határozott ígéretet nagy részükben nem lettek beváltva, amihez járult még a két-három év óta minden kereseti téren tapasztalható, eddig soha nem ismert pangás. A rossz kereseti viszonyok nemcsak hogy újabb tagoknak tömeges belépését hátráltatták, hanem a már belépettek közül is sokakat kimaradásra kényszerítettek. Az egyesület tehát, alig hogy egy-két éves korát elérte, már is olyan megpróbáltatásnak lett kitéve, amilyen Magyarországon minden ötven esztendőben csak egyszer fordul elő. Sehol munka, sehol kereset: honnan, miből fizesse hát a szegény ember a biztosítást, a tagsági díjakat? Ezt senki előre nem láthatta; a »Kitartás« vezetősége legkevésbé. És ezen sanyaru viszonyok, rossz esztendők, ezen nehéz kezdet és nagy megpróbáltatás dacára ez az egyesület, amelyik úgyszólván a semmiből teremtődött meg, él és működik szépen tovább; nemcsak, hogy híven teljesítette eddig is a maga kötelességét min-

den egyes taggal szemben, nemcsak hogy haladék nélkül elégitett ki minden jogos igényt, hanem még szép tartaléktőkét is gyűjtött, mely ma már meghaladja a 27.000 koronát. A mindenféle nehézséghez járult még az is, hogy az elmúlt télnek halálozási esélyei véletlenül oly kedvezőtlenek voltak, amilyenek hosszú évtizedeken át ha egyszer előfordulnak. Az egyesület vezetősége a maga lelkiismereti kötelességének látta, hogy a kezdet óta minden alakulást jól megfontoljon és a jövővel számot vessen. Tennie kellett ezt a tagok mindegyike érdekében éppen úgy, mint a tagok összessége érdekében. Kiváló szakértőkkel megvizsgáltatta a maga működését és a biztosítások esélyeit és ezen elsőrangú szaktekintélyek birálata után és véleménye alapján készítette el az új alapszabályokat. Ezen szakemberek véleménye alapján történt meg az is, hogy a kedvezmények ilyen módon kitaláltak. Nem az egyesület és nem a tagok hibája, hogy azt módosítani kellett. Ez kizárólag csak a beállott és előre nem látott kedvezőtlen viszonyoknak a kifolyása. Az egyesület vezetősége a maga kötelességének ismeri, hogy a tagok előtt a nehézségeket is feltárja, nemcsak a szép és kellemes dolgokat. Feltárja pedig ezeket a dolgokat még akkor, amikor könnyű a helyzetet segíteni. Bizalmat vár a tagoktól, tehát bizalommal beszél hozzájuk. Pontos számítások szerint meg lett állapítva, hogy az egyesület fennállása az új alapszabályllyal még akkor is teljesen biztosítva van, ha többé egyetlen új tag sem lépne be. Ez a módosítás tehát senkinek sem adhat okot olyan aggodalomra, mintha a tagsági jogai veszélyben forognának. Ellenkezőleg, olyan alapot kapnak ezek a jogok az új alapszabályllyal, amely minden egyes tagnak az érdekeit mindvégig megvédi, bárhogyan alakuljon is most már a jövő. Vagyis, annak az 1000 korona segélynek kifizetése 10 évig, s a 2000 koronának kifizetése 10 éven túl, minden körülmények között biztosítva van. Igaz ugyan, hogy a tagok is áldozatot hoznak az ügynek. De csak azok a tagok fogják ezt a kis áldozatot meghozni, akik a következő nyolcz éven belül találnak elhalálozni. Ilyenek pedig remélhetőleg minél kevesebben lesznek. A tulnyomó nagy többségre a kedvezmények elodázása nem képez áldozatot, mert érdekeiket nem fogja csorbítani. Valamivel később fogják megkapni mindazt, amit itt-ott kivételesen egyiknek-másiknak korábban kellett volna megkapnia és aminek sietős elnyerése után egy sem vágyódik senki. Azután mérlegelte az egyesület vezetősége azt a felette fontos körülményt is, hogy a mi egyesületünk nem egyesek hasznára és meggazdagodására szolgáló részvénytársaság. Mi kölcsönösviszonyon és alapon segélyezzük egymást. Egy mindannyiért, mindnyájan egyért. Amink van, azon közösen osztozunk: ha jó, ha rossz. Majd ha igen gazdagok leszünk, ez a gazdagság mindnyájunk javára fog szolgálni, közös vagyon lesz. Most, hogy egy kissé, de nagyon kissé szűkebbre kell fognunk az egymás segítségét, senki azon fenn nem akadhat és senkinek ez nem lehet ok arra, hogy bizalmatlansággal viseltessék azok iránt, akik őszinték őhozzá. Vagy akár kilépjen abból a közösségből, amely most már végérvényesen biztosítja neki az eddigi és a további befizetések dus gyümölcsét. Ellenkezőleg, ez az új és most már minden próbát, minden megrázkódtatást kibíró alap, ez az új alapszabály csak arra serkenetheti a tagok mindegyikét, hogy még nagyobb buzgalommal, még nagyobb igyekezettel

támogassák a »Kitartás«-t. Azt a »Kitartás«-t, amely fennállásának negyedik évében számos és nehéz megpróbáltatás után megtalálta a helyes és egészséges utat, amely ut tagjait a boldogulás, a biztonság és nyugalom felé vezeti.

Ezeket mondja az egyesület vezetősége. És én szeretem, hogy így mondja, mert az őszinte szóból mindjárt többet és jobban ért az ember. Nagyobb bizalommal van aziránt, aki őszintén beszél hozzá; ha ez az őszinteség nem is vonatkozik mindig kellemes dologra. Én a magam részéről bizony még nem szándékozom olyan hamar meghalni — bár életünk a jó Isten kezében van és sohasem tudhatjuk, mikor int el a hosszú utra. Tehát csak azt látom, hogy ezentul, ha Isten segít, mondjuk még husz éven át, havonként nem 5 koronát fizetek a »Kitartás«-ba, mint eddig, hanem csak 4 koronát. Ez már maga 240 korona különbség 20 év alatt, persze az én javamra. Tizenhárom év után pedig 1000 koronával beválthatom a kötvényemet, ha akarom. Nemi hátrányt csak akkor szenvednék, jobban mondva szenvedne a családom, ha a következő nyolcz esztendőn belül találnék elhalni; ha azon tul halok meg, semmiféle hátránya családomnak a halálozási segély kitolásából nem lesz. Bizonyára senki sem akar pedig az a rossz próféta lenni, aki a maga halálára nyolcz éven belül biztosan számít.

Az új tagokra nézve úgy áll a dolog, hogy azok belépésükkor már kész helyzettel állanak szemben.

Az összes tagok többi kedvezményei — baleset ellen való biztosítás, ingyen jogsegély, a »Kitartás« című lap járatása — megmaradnak, mint eddig. Az ingyen jogsegély azzal a megszorítással, hogy aki azt igénybe veszi, és nem marad legalább három évig tagja az egyesületnek, utólag minden ügyvédi díjat és költséget megfizetni tartozik. Mert sokan csak azért iratkoztak be egy-két hónapra az egyesületbe, hogy valami pörös dolgukat ingyen elintéztessék, azután kimaradtak.

Elmarad azonban a kedvezmények közül a betegsegélyezés. Annyiszor és oly behatóan irtunk már erről a kérdéstről, azokról a visszaélésekről, amik itt történtek, hogy én részemről helyesnek vélem ennek az eltörlését. Némely ember nagyon is kiélvezte ezt a segélyt, noha nem igen volt ok reá; mások ezren meg soha egy fillért nem láttak belőle. Aki azután igazán, komolyan beteg volt és hónapokig nyomta az ágyat, azon az a 60 korona nem segített annyit, amennyit kellett volna. Sok visszaélésnek, sok panasznak fog ezzel eleje vététni.

Helyesnek vélem, főként a család érdeke szempontjából, azt az új intézkedést is, hogy aki a tagsági bevallási ívben nem a nejét vagy a törvényes gyermekeit nevezi meg kedvezményezetteknek, az nejének halála esetén ezen a czimen halálozási segélyre igényt nem tarthat.

Az egyesületi választmány mindezen — és még több apró, de jelentéktelen — módosításokat beható tanulmányozás és eszmecsere után szintén elfogadta. Jelölül annak, hogy számol a viszonyokkal és a helyzettel és hogy benne is megvan az a komoly törekvés, hogy az egyesület — bár új alapon — de biztosan tovább fejlesztessek.

A közgyűlés feladata leendő, állást foglalni ebben a mindnyájunkra nézve jelentős kérdésben. Ha a közgyűlés hozzájárul ezekhez a módosítások-

hoz, az egyesület működése és fennállása beláthatatlan időig biztosítva van. Ha nem fogadja el az új alapszabályokat, olyan helyzetet teremt, amely esetleg a tagok érdekein fogja magát megboszulni. Pedig most már igazán kár lenne, épen csak a halálozási segélyeknek eltolása miatt, mindnyájunk befizetéseit veszélyeztetni, mindnyájunk reménységeit kockára tenni! Csak a tulnyomó nagy többségnek, önnönmagunknak ártanánk vele!

Én elfogadom az új alapszabályt s azt minden tagtársnak elfogadásra ajánlom.

Temesváry Alajos.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A hét krónikája.

Nagypénteken mossa holló a fiát ...

Bizony vegyük kézbe azt a bibliát.
Világítsuk meg vele a bensőnket,
S mosdassuk meg a fekete lelkünket!

Egész világ kigyót-békát rám kiált ...

Már ez így van, s így is marad. Legkivált —
Amig itt a javulást is másokon
Keressük csak és sohasem magunkon.

Mondja meg hát ez a világ szemembe ...

Azt nem teszi. Mert ép most jut eszembe:
Csak az tud ma boldogulni, aki mar —
Alattomban s ezzel vizet sem zavar ...

Kinek mit vétettem én életembe?

Kell is ehhez vétkezés! A keblemben
Ha zárnám a félvilágot s szeretném —
Csupa kigyót melengetnék ... Azt biz én!

*

Tisza Kálmán meghalt ... Minden ujság ezzel —
És, amint már szokás, fekete kerettel
Vagyon most eltelve ... Legjobban siratják,
Akik életében leginkább bántották.

Akkor ...? Gonosz zsarnok, országot áruló ...
Most ...? Nagy politikus, világot forgató!
Akkor ...? Svarczgelb lakáj, ki öli nemzetét ...
Most ...? Izzó hazafi, ki imádtá népét!

Én édes Krisztusom, nézed-e a népet,
Melyet *így* váltott meg a Te szenvedésed?
Látod-e bűneit, lelke álnokságát,
S magadra veszed-e még egy megváltását?

*

Nemcsak templomoknak, nemcsak embereknek
Ünnep ez a hét:
Egy szövetkezetnek, egyesületünknek
Nyílik meg egy kép.

A sáfarkodásról és jótékonyaságról
Lesz beszámolás:
Miként gondoskodott a károsultakról
Im a »Kitartás«!

Sok könnyet töröltünk, szépen segélyeztünk
Két esztendőn át.
E művet folytatni parancsolja szívünk
Egész élten át.

Uj alapot kapunk, melyből ki nem kopunk
Most már sohasem.
Csak hivek maradjunk s megtartsuk bizalmunk
Mindvégig hiven.

Azt diktálja az ész: »Lassan járj, tovább érsz«
És igaza van.
Uj alapszabályhoz ép ezért nem fér félsz:
Talapzata olyan.

Krumplly Kristóf s. k.

Okos madarak. A szövő-madarak az állatkertek egyik ékességét teszik; az a buzgóság, melylyel mesteri fészkeket a fogságban is szövik, a legvonzóbb jelenségek közé tartozik. Bizonyosan sokan s élvezettel nézték a tollas művészeket a budapesti állatkertben is. Hazájok Afrika déli s nyugati vidéke (egyres fajok Ázsiában s a dél-ázsiai szigeteken honosak). Rendkívül szeretik a társas életet. Ezrekre menő csapatokban röpködnek eledelőket keresve s az embernek sok kárt okoznak veteményeiben, mint a mi verebeink, amelyekkel távolibb rokonságban is állanak. Az emberen kívül sok pusztítójuk van; e majmok, sólymok, macskák, sőt a kigyók is. Talán ez vezette őket a társaságban való fészkelésre s a fészkeknek ügyes módon való szövésére és elhelyezésére. Fészkeket fűszálakból, valóságos takácsművészettel szövik s a fáknak viz fölé hajló ágaira függesztik, körülbelül úgy, mint a mi függő-czinkénk. Ide nem juthat el a majom, se a macska. A kigyó talán oda juthatna, de ez ellen az okos madarak úgy védekeznek, hogy a lecsüngő fészkek bejáratát alul alkalmazzák úgy, hogy a fészkekbe csak repülő állat juthat be. Egy faj a családi tüzhely biztonságát azzal növeli, hogy hegyökkel kifelé álló tuskéket sző be a fészkek falába. Mióta az emberi civilizáció Dél-Afrikában is terjed, ezek a madarak is hasznot huznak belőle; Natal brit-gyarmatban egy idő óta a telegráfdrótokra hosszában építik fészkeket, s minthogy ide a kigyók teljességgel nem juthatnak el, a bejáratot is alkalmasabb — s bizonyára könnyebb módon készítik — a fészkek oldalára. Nem csoda, ha e madarak okosságát a bennszülött emberek is ismerik és azt mondják róluk, hogy a fészkekben található apró sárdarabkákat azért viszik, hogy velők világító bogarakat ragaszszanak oda, melyek azután fészkeket fényesen kivilágítják. — A malájok egy ázsiai faj fészkeinek mesteri fonását azzal jellemzik, hogy azt mondják, hogy aki azt úgy szét tudja bontani, hogy egy szalmaszálat sem tör össze, az egy aranygolyót talál benne.

Erkölesi számla. Moliéret, ki kitűnő inaszinész volt, egykor megszólították, hogy nem tartja-e megsegényítőnek, hogy a színpadon oly sok ember

előtt megverik, mire a híres író így felelt: »Nem én, Sganarelle (ez a szindarab inasának neve) kapja az ütések.« Nagyon sok régi színész azonban nem volt ily véleményen; a bécsi színházak történetéből maradtak fenn számlák, midőn a színészek ily megsegényítésekért külön honoráriumot kértek. Egy nyakleves, rugás vagy ütés átlag 34—35 krajczárba került az igazgatónak, de 45 krajczárig is fölemelkedett a szokott ár.

A párisi két állatkert az 1871-iki ostromzár alatt csaknem teljesen kipusztult. Az állatkerteknek emellett igen jó üzletük volt, mivel az állatokat jól fizették meg. Így például egy zebra ára volt 140 frt, 2 sambur szarvas 200 frt, egy kis zebra 160 frt, 2 iramszarvas 320 frt, 2 wapiti szarvas 1000 frt, 4 teve 2600 frt, 2 elefánt 10,800 frt. A legtöbb állatot Deboos mézáros vette meg az Avenue de Friedlandon. Az elefántokat először robbantó golyóval akarták megölni, de még azután háromszor kellett beléjük löni. Az elefánthus kilója 25—30 frt volt, az orrmányból 40 frt. Farkashusért 12 frankot fizettek. A papagályokat, kazuarokat csak a gazdagok vásárolták, kik lóhust nem is ettek, legfeljebb csikóhust. A lóhust ára különben 8 forintra emelkedett kilónként, a kutyáért kilónként 3, egy macskáért 6, egy nyulért 20, egy galambért 6 forintot fizettek egy patkány ára is 80 krajczár volt, egy tojás 2 forint, egy kiló vaj 64 forint volt. A gazdagok tudtak magukon segíteni, mert a mézárszékekben volt elég hus, de a szegények nyomorogtak s a mézárszéket fegyveres emberek által kellett őriztetni.

Ritka pénzt szerzett egy berlini ritkaságyűjtő: Mária Terézia aranyos krajczárját. Mária Terézia szenvedélyes kártyajátékos volt. Kaunicz buzdítására gyóntatója egyszer megígértette volt, hogy csak krajczárokban fog játszani, a királynő azonban csakhamar úgy játszotta ki ígétét, hogy 100 darab krajczárt ketté fűrészeltetett; mindegyik bensejébe egy-egy aranyat dugott; ilyen aranyos krajczár lett a betét. A berlini krajczár ezek közé tartozott.

Két millió márkába került két fa Wilhelms-höhe mellett. Midőn ugyanis a Kasseltől Wilhelms-höhe felé vezető vasutat építették, az egyenes irányt, melyet a mérnökök kijelöltek, nem lehetett megtartani, mivel a választó fejedelem nem engedte meg, hogy a fasorból két fát kivágjanak. Most a vasut állami igazgatás alá kerülven, a nagyon kellemetlenné vált kitérésen változtatni kellett s e változtatás két millióba került s így minden egyes fa, bár Wilhelms-höhe mellett a fa nem ritkaság, egy millióba.

Nem érti. *Levélhordó:* Itt egy levél Majoros kisasszony számára.

Házmosterné: Lám, lám, a kisasszony csak tegnap költözött be és maga már tudja a nevét.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Poste restante.

(Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta: John Nobody. —

Hogy miért történt ez csak két év eltelte után, az bizonyára a gondviselés rejtelmes utainak tudható be.

Egész éjszakán keresztül nyugtalanított a levél, melyet magamhoz vettem. Reggel felé már elhatároztam és meg is tettem, hogy szabadságot kérve New-Yorkba utazom és megmutatom a levelet Burtonnak. Nem találtam őt otthon. Névjegyemet azonban otthagytam azon lakásom címével, ahol őt be fogom várni.

Nem kellett sokáig várnom.

— Isten hozta — szólt, kezét felém nyujtva, mikor belépett.

Azonnal az ő lakására mentünk, hol biztosabban beszélgethettünk.

— Kitalálom — kezdé — ha azt mondom, hogy valami új közleni valója van.

— Kitalálta.

— Akkor halljuk — mondá kíváncsian.

— Bizonyára tudja, hogy hol vagyok jelenleg alkalmazva.

— Tudom — válaszolt barátságos mosolylyal — de önnek is tudnia kell, hogy én önt barátaim közé számítom és bár távol vagyunk egymástól, mindig élénk részvétellel kísérem sorsát.

— Köszönöm; de most rátérek arra, ami tényleg idehozott ez alkalommal. — Ezzel átadtam neki a talált levelet.

Burton figyelmesen vizsgálta a boritéktól kezdve végig, azután belemerült az olvasásba.

Egyszerre eltűnt arcának komolysága és derült kifejezéssel fordult hozzám.

— Ah Redfield ur, ez már jó fogás!

— Ön is annak tartja?

— Annak bizony. Tudja-e, hogy e pár sor bizonyos dolgokat magyaráz meg, melyeket én már félig-meddig ugyis tudtam. Ön valóban áldhatja a gondviselést, hogy e levél birtokába jutott.

Burton hosszú léptekkel járt fel és alá a szobában, miközben beszélt. A nyitott levelet kezében tartotta. Egyszerre csak megállt és a levélbe pillantva, elmélyedve nézett maga elé.

Kis idő múlva azonban mellém ült és folytatta.

— Nekünk a bűntény színhelyére kell mennünk és biztosítom, hogy akkor a még most homályos dolgokat is kellő világításba helyezhetjük. Ott sok minden megváltozott, amióta ön elment.

— Mennyiben?

— Nos, amint hallom, James egyik unokahugát nőül fogja venni.

— Melyiket?

— Azt hiszem, hogy az ifjabbikat.

Meghökkenstem; fájt is, sértett is ez a hír.

Burton észrevette ezt és másfelé terelte a beszélgetést.

— Annyi bizonyos, hogy az ellopott ötszáz dolláros bankjegyek hat hónappal később »Wells Fargo és tsa« czég bankházába kerültek, még pedig a kaliforniai ügynöksége útján.

— És megtudták, hogy az ügynökség kitől váltotta be?

— A dolog úgy történt, a bankház feljelentése alapján azonnal kutatni kezdtek; de csak annyit tudtak megállapítani, hogy az illető férfi, ki a bankjegyeket beváltotta, teljesen idegen volt és az aranybányákba utazott.

— Külsejére nem emlékeznek?

— De igen! Alacsony, köpczös alak volt, fekete hajjal, durva arczkifejezéssel.

— Nem is sejtem, hogy ki lehetett.

— Én sem; különben azt is felderíti az idő.

— Hát Sullyvan Leesyből mi lett?

— Azt nem zavarja senki; de egészsége anynyira meg van rongálva, hogy a varrásból már képtelen magát fenntartani.

— Hát miből él?

— Varrogat ugyan, amennyit bir; de én is segitem, bár nincs tudomása róla, máskülönben el sem fogadná.

— Ez szép öntől — feleltem megindulva.

— Csak ne rajongjon; nekem nagy érdekem, hogy Leesy életben és egészségben maradjon. El fog jönni az idő, mikor szükségem lesz reá.

— Leesyre?

— Arra bizony! Ő bizonyos tekintetben tanuként fog szerepelni, és ki tudja, nem-e ez a levél fogja a tanuvalomás alapját képezni. Csak most jövök tisztába a dologgal. Most vannak csak kezembem a rég keresett szálak.

— Tehát megtalálta?

— Igen, megtaláltam. Eddig nem voltam tisztában a levél titokzatos tartalmával, ez a szó »öreg czimbora« ütött szeget a fejembe. Most már ez is megvan. Már tudom, kivel van dolgom. Figyeljen jól, ennek a levélnek tartalmát ellenkező értelemben kell venni. A benne említett megbízás teljesítve van, a díj ki van fizetve és a kivándorlás sikerült. A hozzávaló pénzt Argyll urtól vették, a munka, melyet a pénzzel fizettek, egy embernek a meggyilkolása volt. Nos, kezdé már érteni?

— Nem említette előttem egyszer, hogy a gyilkosság utáni reggel Argyllék háza előtti tölgyfán karczolásokat vett észre?

— Igen, szóltam róla.

— Jó, Sullyvan Leesy pedig megvallotta nekem, hogy azon az estén egy férfit látott a tölgyről leszállani és elmenekülni. Érti most már?

— Nem egészen.

— Az »öreg czimbora« nem más, mint ez a fa; karjai a galyak, az eltört fogpiszkáló, mely nagyon jó szolgálatokat tett, az a tör, melyet Henry hátába döftek és melynek hegyét a meggyilkolt sebében találták. A gyilkos a tört a fa valamely odvába rejtette; mi pedig keressük meg azt rögtön, minden halogatás nélkül.

Elhatároztuk ezek után, hogy azonnal Blankvillebe utazunk.

Burton azt tanácsolá, hogy mielőtt Blankvillebe mennénk, tegyünk egy kis kerülőt Peekskillbe, talán megtudunk valamit az ottani postán, hogy ki volt a levél feladója és mi volt az oka e kézbesíthetetlen levél késői elküldésének.

(Folytatása következik.)

Becsületet becsületért.

(U) A kirakatóból kiszűrődő vakító fényárban csillogtak, ragyogtak a hópelyhek. A kirakaton belül kis varrógépek zörögtek, a kis varrógépnél kisleánykák öltögették nagyuri dámák fehéreneműit. A kis leánykák között a legkisebbnek gyönyörű nagy fekete haja volt, s az a fekete szempár, amelyik oly gyakran tévedezett az öltésről a kiállhatatlan ritmikusan ketyegő órára, talán ragyogóbb volt, mint a fényárban csillogó hópelyhek. Meg is álltak az utcán a vén roué-ek, a fiatal járdataposók s hosszan legeltették szemeiket szubtilis alakján. Míg a többi kisleány ki-kipillantott lopva a kül-életbe, ő mintha észre sem venné a kíváncsiakat, egyre izgatottabb szorgalommal dolgozott s mennél közelebb döcögött az ormótlan óramutató 7 óra felé, annál sürűbben lopódzott szeme kezemunkájától az órára.

És 7 órát is elütötte végre; az utolsó öltést megtették. A kis fekete baba felugrott, felkapta zekéjét, röviden köszöntve társnőit kint termett az utcán. Az öt kíváncsian követők sorából hirtelen kisiklott, befordult az első mellékutcán s szapora léptekkel haladt az első sarok felé; vagyis inkább a sarki lámpa alatt várakozó szőke uriember felé.

— Milike! Alig vártam már érkezésed, komoly beszélni valóm van veled — szolt a fiatalember, majd elképedve szorongatta Milike reszkető kacsóit. — Szólj, mi bajod, hiszen reszkednek kezeid?

— Sanyikám! Nekem is mondani valóm van — hebegte alig hallhatóan Milike s beléöltve karját Sanyi karjába, egy ideig szótalanul haladtak a sötét mellékutczákba folyton beljebb-beljebb. Azután váratlanul közel hajolt a fiatalember füleihez; s pirongó arcczal sugott neki valamit.

Pásztori Sándor Milike vallomása után hevesen szoritotta karját a magáé alatt, szive hangosan dobogott s egész testét valami félig kéjes, félig borzongató reszketés fogta el. Milike, aki könnyes szemeit sokáig rajta felejtette, egy pislogó lámpa mellett az arczáról láthatta azt a küzdelmet, amely lelkében dülhatott a közlés után.

* * *

Pásztori, ahogy hazaérkezett, levetette magát a szoba sarkában álló ottománra, szemeit réveteg felejtette a szöglet egyik izléstelen szobor állványán.

— Tehát megtörtént, amire legkevésbé gondolt. Szerette Milikét teljes szívéből; ezt az egész viszonyt azonban, nem tekintette egyébnek, mint futó, kellemes szórakozásnak. Lelkében ugyan itt-ott megpendült egy hur, amelyik emlékeztette őt kötelességére s ilyenkor valami kimondhatatlanul boldog érzéssel képzelte Milikét oldalán, mint szerető feleséget. Lefestette képzeletében boldog fészket, s elképzelte azt a hamisítatlan édent, amelylyé Milikéje egyszerű otthonát varázsolná. De hiába, ez csak pillanatnyi ábránd lehet. Logikus gondolkozás után rájött, hogy ez a legnagyobb örütség lenne, amit életében elkövetne. Mit szólnának szülei rokonai s azok a csipős nyelvű kollégák? S ha ezen is tultenné magát? Adósságai napról-napra emelkedtek, nincs aki helyette kifizesse azokat s feleségét egyenesen a legnagyobb nyomorba rántaná magával. Milivel szakítania kell, az természetes. Azután nyitva áll utja újból; hisz tárt karokkal várnák

azok a gazdag lányos-szülők, akiknek társaságát Milikével való viszonya óta teljesen elhanyagolta... Ez a gondolkodás azonban csak eddig volt helyén való. Most nehezebbé vált helyzete. Milike bevallotta titkát, bevallotta, hogy szerelmüknek gyümölcsét melengeti keble alatt. Váratlanul jött a vallomás; megzavarta számítását, de egyszersmind sajtó sebet ütött lelkén... Az az édes arcz ezerszer felmerült lelki szemei előtt, amint szégyenlős félelemmel elrebegette titkát. És ő mily hihetetlen ostobául viselkedett. Mily hidegen szolt a leányhoz; hogy nem tudta meglepetését, kellemetlen megütődését elpalástolni? Azután eszébe jutott a kislány hirtelen elválása. A szemeiben csillogó könnyek helyét a dacz kifejezése foglalta el s a fájdalomtól tántorogva távozott oly hirtelen, hogy utána sem rohanhatott. Igen; bocsánatát kellett volna viselkedéséért kikérni, magához ölelni s elhozni őt azonnal ide, ebbe a szobába; lábai nyomait csókolni s úgy könyörögni, hogy nézze el ostoba viselkedését, hogy adja vissza szívét. azt a megsebzett, picziny dobogó szívet.

Fölugrott, lázas gondolataitól menekülve, ki-rohant az utcára s kábultan járt a mozgó tömegben. Valami azt sugta néki, hogy találkozni fog Milikével.

Epen ezért izgatottan rötta az utcákat, amerre együtt szoktak volt sétálni. Néha egy-egy hasonló természetű nő láttára megkettőztette lépteit, szorult torokkal sietett utána. Nem ő volt...

Az utcán elfogyott a nép, csak egy-egy lámpagyújtogató oltotta a fölös lámpákat s csak itt-ott kopogott egy-két lézengő, elunt mulató.

Pásztori várta másnap, várta harmadnap, várta még azután is mindennap Milikéjét a rendes találkahelyen. Milike azonban nem jött. Ki hitte volna, hogy hónapok multán is ott állt a megszokott időben, de annak a deli szőke ifjunak most már csak sápadt árnyéka. Milike nevét, lakását nem ismerte, az üzletet, ahol dolgozott, sohasem emlegette s így egyedüli reménye az volt, hogy az édes emlékek mégis visszacsalják arra a sarokra Milikét, amely annyi boldog találkozás édenét idézte fel lelkében.

* * *

Apró teás-csészékkel a kezükben, fáradtan, unottan társalognak a szobában. Tönkre zsuozott társaság. A bókók banálisak, a színpad letárgyalva. Egy-két pletyka még néha felvillanyozta őket, de hisz azok is elcsépeltek, tartalmuk ismerős, csak a személyek változtak. A sarokban egy kiélt alak a szóviczceit gyártotta halomra, három-négy hallgató hangosan au!-ozott, ezen aztán kaczagtak. Mellettük két zseni — pökhendi fiatal majmok — hangosan lélektani vitával szórakoztatták hallgatóikat, azzal a szent meggyőződéssel, hogy káprázatos észturnaik imponálnak szomszédaiknak. A háziasszony konvencionális mosolylyal jutalmazta vendégeinek nagy igekezetét. De hiába, mindenki égett a távozási vágy.

Pásztori is ezek között ült; egy alacsony négyszögletes puffon. Lábai tönkremacsokasodtak a kényelmetlen üléstől, teáját meg sem érintette, sápadt, nemes vonásu arcán komikus melankolia honolt; fekete szemei elmélázva pihentek az előtte álló miniatür asztalkán, szőke haja egyik tincse hanyagul borult homlokára. Nem érdekelte e léhaság; várt mig leendő menyasszonya kikerül a két zseni lélektani fejtegetései köréből s egy-két percze nyu-

godtan cseveghetnek. Az eljegyzés napját mielőbbre kellett tüzetnie, mert hitelezői napról-napra jobban szorongatták. Erről óhajtott vele beszélni.

Egyszerre a háziasszony feléje fordult és egy szecsessziósan kényelmetlen karszékbe vetette kimerült testét.

— Pásztori! Ugy látszik, maga ma hallgató statisztá szerepet tanul be? — szolt s valamivel vigabb kifejezést erőltetett arczára. Pásztori kissé elhuzta szája szegletét, mintha mosolyogna.

— Nem, méltóságos asszonyom, hanem teljes figyelmemet annak a tanulságos vitának szentelem, ott a sarokban. Ezen aztán maga is nevetett s a ház asszonyából is kitört a sok visszásság felett visszafojtott kaczagás. A társalgás megakadt, minden szem feléjük fordult s a méltóságos asszony szükségét érezte, hogy a kínos csendet beszédével betöltse.

— Látják, uraim, maguk a legnehezebb lélektani problémákat vitatják, anélkül, hogy az életbe pillantanának. Az én elméleteimet nem szoktam kifejteni, én bennhagyom a törtétekben, csak a szívem érzi át azok fontosságát. Mert nem a felületes külsőből itélek, mélyre szoktam hatolni. — Igy kezdé mondandóját, s mindenki feléje fordította tekintetét, kíváncsian várva a fejleményeket. Pásztori menyasszonya is alkalmat talált, hogy ezalatt székét hozzá egész közel huzza. Pásztori érezte közeledtét, de rokonszenve daczára valami kellemetlen sejtelem összehuzta torkát s nem fordult vissza. Ezalatt a méltóságos asszony folytatta megkezdett elbeszélését.

— Például a házmesterünkről önök is mindnyájan, azután az összes lakók minden alkalommal elmondják, hogy durva, részeges fráter; azzal üldöznek, hogy dobjam ki házamból. Valóságos skandalum, amit durvaságában feleségével tesz. Felesége napok hosszat nem eszik, mert férje keresetét mind elissza. És én, én mégsem kergetem el. Hallják ennek az embernek történetét.

— Betűszedő volt, dolgos, iparkodó munkás, mikor házamba vettem. Feltételül tüzettem ki, hogy mielőbb megőszüljön. Ekkor szemeiben valami kimondhatatlan értelmes öröm tükröződött, arca valósággal átszellemült s csak nehezen tudta kimondani azt, ami szívében feküdt: »Választottam már! Nagyon, nagyon szeretem... Szép, gyönyörű, dolgos teremtés, anyagi jóság, anyját tartja ki saját keze munkájából... Pár hét mulva elveszem.« — A méltóságos asszony megállt kissé, szemeit a földre süttötte, mintha irigyelte volna annak a szegény becsületes embernek akkori szerencsáját; azután mély lélekzetet vett, ami beillett volna sóhajtásnak is s folytatta:

— A csinos asszonyka pár hét mulva elfoglalta helyét oldalán. Megfigyeltem e nőt. Szemei folyton könyben voltak; valami titkos fájdalom rágódott lelkén. Pedig igazán csinos, kedves kis asszonyka volt. Látogatóimra is veszedelmes lehetett volna a kapuzárás, de ugy beburkolódzott szerény szemérmességében, hogy elfeledték őt megtekinteni. Alig pár hónap mulva az asszonykának, aki leánykorában varróban dolgozott, gyermeke lett.

Alig mondta ki ezeket a szavakat, Pásztori hirtelen elsápadt, szemeit tágra meresztette s félig nyilt ajakkal leste szavát.

— Ettől a naptól fogva ura vadállat lett. Az asszonyka bevallotta, hogy a baba egy ficsur babája, aki legnagyobb bajában elhagyta; hevallotta, hogy

csak azért ment férjhez, hogy azt a ficsurt, akit még most is imád, akit el nem felejt soha, a gyermek gondjaitól megszabadítsa. Pedig látta másnap a válás után, látta sokszor, hogy várja őt a rendes találka helyén; bevallotta lázas állapotában, hogy ilyenkor majd megszakadt lelke, szíve, oda akart rohanni, de mégsem tette, mert jobban szerette, mintsem hogy tönkre tegye. Elvenni ugy sem vehetné el az előkelő ifju, minek rántsa magával. Az a pár édes, holdog nap, amelyet együtt töltöttek, elég erőt ad néki ahhoz, hogy egész életén át szenvedjen, mint egy kirugott kutya. És szenved is végtelen sokat, de végtelen megadással. És most, uraim, lássák, hogy mi az igaz szív. Milike szíve...

Pásztori e pillanatban felugrott székéről; homlokán iszonyatosan dagadtak az erek és lüktetett a vér, tántorogva lépett az ajtó felé.

— Rosszul van, Pásztori? Az Isten szerelméért, mi lelte?

— Rosszul, méltóságos asszonyom, de csak kimegyek a levegőre, azonnal magamhoz térek.

Pásztori köszönés nélkül rohant az előszobába, vállára kapta köpönyegét s lerohant a kapuhoz. Csöngetésére lassan csoszogott elő egy beburkolt alacsony alak; jobb lábára könnyedén sántított. Pásztori hozzálépett, hirtelen lerántotta fejről a kendőt.

— Milike! Milike! — s magához szoritotta az örömtől reszkető, csenevész, tönkre tett asszonykát. Pár perczig ott zokogtak együtt a kapu alatt; azután Milike hirtelen kirántotta magát karjai közül.

— Eresszen el, Pásztori ur! Siessen el innen, mert kitalál jönni az uram, aki ugyis féltékenyen vár már réám.

Pásztori tehetetlenül lépett vissza, az arcán mutatkoztak gyötrelmes fájdalomnak jelei. Kilépett a kapun és ekkor hirtelen hozzálépett Milike és lázasan susogta:

— Sanyikám, fiad szerelmére kérlek, küldj holnap egy pár forintot, 3 nap óta nem evett gyermeked egy falatot. Nem nekem kell, neki, szegénynek. — Azután visszalépett s hirtelen becsapta az ajtót. Belülről kihallatszott férjének durva bántalmazása.

Pásztori egy kis ideig az ajtón felejtette tekintetét, azután haza rohant. Egyetlen fillérje nem volt, amit elküldhetett volna.

Hirtelen belenyult fiókjába, kihuzott onnan egy váltót és elszántan írta rá nevét s melleje — jövendőbeli apósa nevét.

— Becsületért becsületet!

Az én nyaralásom.

— A »Kitartás« eredeti tárczája. —

Írta: **Máv Zakariás fia.** (Folyt.)

A várva-várt május elseje, mint ez az aféle nagy tiszteletben tartott dátumhoz illik, annak rendje és módja szerint beköszöntött.

Erre azután a lelkesedés is minden képzelhető formában megnyilvánult. A katonazenekarok a császári és királyi izlésű hivatalos lelkesedést képviselték az utcákon. Az ugynevezett nép (óh, a felséges nép!) persze azonnal hozzá szegődött a katona muzsikabandához, a haza zsenge reménysége pedig minden komolyságot félre téve még czigánykerekeket is hányt, hogy örömeinek mindenki által látható módon kifejezést adjon.

A tisztességtelen verseny azonban — mint

mindenütt — itt sem maradhatott el; mert a hangos muzsikabandát meg a cigánykerekező aranyfiatalságot nyomon követte az aggharczosoknak (magyarul: veteránoknak) műkedvelő zenekara. Ennek hallatára és dallamára viszont a felnőttek szerettek volna cigánykerekezni, de nem ám örömben.

A míg a tavaszi utcái élet ilykép bontakozott ki az éj homályából, nem kevésbé mozgalmas élet volt nálunk a házban is. A házmester az udvaron káromkodott, hogy a sok éhenkórász nyaraló miatt — ez alatt minket és a Czinege-familiát értette — nem hozhatja rendbe a házat. A lépcsőkön a butorszállító legények veszekedtek, taszigálták egymást a falhoz s a mi szekrényeinket a földhöz, mert egyik a másiknak elállta utját. Czinegéné ő nagysága a férjét szidta, mert a butoros kocsi még nem érkezett oda. Engem végül a feleségem tisztelt meg mindenféle hízogó jelzőkkel, melyek nagyon közel jártak a becsületsértés kényes mesgyéjéhez, sőt még holmi négy lábú jámborokkal is összehasonlított, mert én meg egy helyett két kocsit is rendeltem; a mi ugyan később jónak bizonyult, de azért elégtételt még utólagosan sem kaptam az asszonytól.

A viszonyoknak és helyzetnek megfelelően eléggé jól sikerült a butort a kocsikon, a gyerekeket pedig a ruhakosárban elhelyezni. Ha ama bizonyos Mózes, aki valamikor nagy mester vala a vándorlásban, megnézé vala a mi előkészületeinket, bizonyára meg lett volna velünk elégedve.

Megindultunk.

A városban én, holmi ősi szokásnak hódolva, csak a kocsik után ballagtam; jó messze tőlük, mintha semmi közöm sem volna ehhez a karavánhoz.

Az »Otthon-csárdá«-ig minden további bal eset nélkül érkeztünk. Ez volt az ut fele, a hol pihenőt kellett tartanunk: elsősorban a kocsisok miatt, azután némileg a lovak miatt is.

Alig hogy beléptem a csárdába, mindjárt észrevettem, hogy május elseje itt sem ismeretlen fogalom; mert az első kirándulásunk alkalmával szerzett málházó barátom ugyancsak javában legénykedett már és a mint megpillantott, bizonytalan léptekkel ugyan, de annál nagyobb örömmel sietett felém és szabadkozásom daczára nyakamba borult, miközben barátságosan végig öntötte rajtam a flaskó nedűjét.

Alig győztem innen szabadulni. Az ut további folyamán azután addig kerülgettem a feleségem közelét, amíg a második kocsi tetejéről egy szemetesládával egyetemben érett gyümölcsként hullottam alá az országút porába. A szemetes láda nem tört el; az én fejem sem tört el, csak be.

Késő este volt, mire Kakasfalvára értünk. A községháza előtt már csak az éjjeli örök tanyáztak, várva a későbbi órákat, amikor ők is pihenésre hajthatják fáradt fejeiket. Álomra készülvén, nem voltak hajlandók utba igazítani. Annyit mégis tudtam az egyiktől, hogy Fejős András háza a »felső vég«-ben van. Én már nem nagyon emlékeztem rá.

Fuvarosaim kezdetben csak a falut szidták, később azonban azt is, aki olyan lakást vesz ki, a melyikről nem tudja, hol van. Végre is nagy hajlandóságot mutattak arra, hogy butoraimat az ut közepére dobálják le. Szorultságomból egy nem józan parasztleány segített ki, persze jó borra való reményében.

— Melyik Fejős Andrásához megy az úr? — kezdé — mert van itt ám több is ilyen a faluban!

Ehun ni a kis, ott arrébb a sánta Fejős, a mosásnál meg a balog Fejős. . .

Nem is tudom, milyen és hány Fejős Andrást emlegetett volna még, ha feleségem mérgesen le nem kiált a kocsiról, hogy mi azt a Fejóst keressük, a kinek a borja a Hunyadi ur nadrágját a kerítésre akasztotta.

— Az a kis Fejős András — volt a felelet — nem messze van innét.

Szerencsésen eljutottunk odáig. Legelőször is a Bodri fogadott, de bizony nem valami nagy barátsággal. Miután azonban megbizonyosodott róla, hogy Hunyadi ur nincs a társaságunkban, megengedte, hogy beforduljunk az udvarba és lerakodjunk. Amugy csendesken előkerült a gazda is és első dolga az volt, hogy a házbér lefizetését követelte. Mert hogy az itt így vagyon szokásban. Jól van, ezzel is rendbe hozakodtunk volna és még sok veszekedés, sok káromkodás után annyira jutottunk, hogy még le is pihenhetünk.

Azaz hogy . . .

Ez a pihenés egy elkeseredett önvédelmi harc volt csuszó, mászó, ugráló, hat és több lábú ellen-séggel, mely a legnagyobb kitartással és megszállhatatlan mennyiségben rohant reánk.

A fegyverszünet csak a nap felkeltevel állott be. Első teendőm volt az ablakokat felrántani; de csalódtam, mert azokon nem a friss levegő özönlött be, hanem a fojtó por amit az idyllekből ismert kolompoló juhnyájak, marhacsordák, sertések és más ilyen korán kelő kedves házi állatok vertek fel. Átrohantam a másik szobába. Ennek ablakai a kert felé nyiltak.

Megkönnyebbült sóhajtással nyitottam ki azokat. Innét nem jöhet be por, gondoltam magamban. Az igaz, hogy por nem jött be; de az az illat, ami onnét került a szobába, az — nem volt olyan jó mint az iménti por. Kiváncsian hajoltam kifelé. És láttam először egy nagy sereg csibét. Azután, ahogy a szememmel is, az orrommal is oda figyeltem, a csibék alatt egy nagy, illatos párolgó hegyet. (Falun úgy is hívják, hogy trágyadomb.) Tehát ablak a szép kilátáshoz! Ezt megjegyezzük magunknak.

(Vége köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vécsei Vilmos, Budapest, 6 korona 62 fillért; Mezőfalvy György, H.-M.-Vásárhely, 7 korona 40 fillért, Bartók Béla, Oroszka, 17 korona 90 fillért; Mátis Gáspár, Zilah, 18 korona 82 fillért; Szelkó János, M.-Hosszurét, 29 korona 30 fillért; Glasz Károly, Sziszek, 51 korona 70 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Házmán József, Ebszőny, február hóra; Miklós Gyula, Győr, február hóra; Rill Ede, Csenger, január, február és márczius hónapokra; Boros Károly, P.-Tenyő, február és márczius hónapokra; Lisztár János, Rákos-Csaba, február és márczius hónapokra; Csorba András, Trencsén-Tepla, február és márczius hónapokra; Bencze Lajos, Kaposvár, április hóra; Strausz Ferencz, Budapest, márczius és április hónapokra; Dobó József, Orsova, márczius és április hónapokra; Puskás József, Somogy-Szobb, márczius és április hónapokra; Kertész Márton, Piski, márczius és április hónapokra; Szél Lajos, Igló, márczius és április hónapokra; Jung Pál, Ujpest, márczius és április hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: Temesváry Alajos.